

Høringssvar fra Varhaug sokneråd - forslag til ny kirkeordning

Varhaug sokneråd er glad for innretningen som denne høringssaken nå har fått:

- Enklere å forholde seg til, både for en høring, og for oppfølging i KR/KM i 2019.
- Utelatt kontroversielle forslag som ville ha skapt mange interne diskusjoner i Dnk.
- Forslaget gir grunnlag for mer fokus på den politiske behandlingen av forslag til ny trossamfunnslov våren 2019.
- Mindre usikkerhet ved overgang til en ny situasjon uten kirkelov

Det er fortsatt åpent hva Kulturdepartementet vil foreslå når det gjelder ny trossamfunnslov, finansiering av Den norske kirke mv. Det er også åpent hva Stortinget vil vedta på dette området (Stortinget vil behandle trossamfunnsloven etter Kirkemøtets behandling våren 2019). I hvor stor grad vil de legge vekt på Kirkemøtet og de andre kirkelige høringsinstansene?

Det er likevel krevende at ny kirkeordning vedtas før Stortinget har gjort viktige vedtak om bl.a. finansiering. Høringsforslagets nedkorting fra 270 til 27 sider, som gir god oversikt og inngang til tematikken, gjør samtidig at noen temaer og bestemmelser i liten grad blir drøftet og avklart.

Varhaug sokneråd anser likevel dette høringsforslaget som en god forberedelse og et utgangspunkt for et helhetlig og grundig arbeid med framtidig kirkeordning som kan vedtas etter 2020.

Merknader til noen utvalgte elementer i høringsforslaget:

§ 5 Her nevnes ikke noe om valgte organ. Kun vigslede stillinger er omtalt. Dette er en svakhet ifht demokratiet som skal prege Dnk.

§ 6 har med at det «skjer etter demokratiske prinsipper» Hvorfor er ikke dette nedfelt i §5 også, som et prinsipp?

Denne paragrafen har ingenting om andre ansatte, som er en vesentlig del av Den norske kirkes medarbeidere og som en er helt avhengig av, for å kunne klare å utføre oppdraget. Dette må der sies noe om.

I likhet med KAs innspill, så mener Varhaug sokneråd at §5 bør utgå, og at en får justert § 6 til å være i samsvar med de behov og den organiseringen soknene har i dag.

§15 Det er fortsatt uklart hvilke lovmessige forutsetninger som må være på plass for at et fellesorgan for soknene skal kunne ha samme oppgaver og ansvar som kirkelig fellesråd i dag har fått gjennom dagens kirkelov. Videre er lovforslaget utydelig på hva som skal være kirkelig fellesråds oppgaver. I §15 så omtaler lovforslaget et nytt felles menighetsråd innad i kommunen. Dette organet er ikke gitt noen form for oppgaver. Skal det erstatte flere menighetsråd? Komme i tillegg til menighetsråd? Eller erstatte kirkelig fellesråd?

Varhaug sokneråd ønsker at om dette skal stå, så må der konkrete oppgaver til og saken må få en grundig utgreiing. Inntil det foreligger, så må dette ut av loven.

I §20 omtales regnskapsføring. Varhaug sokneråd vil understreke at en er svært uenig i at regnskapene skal føres etter regnskapsloven. Pr i dag føres regnskapene etter kommunal regnskapslov. Der er en stor forskjell på disse to regnskapsprinsippene. I regnskapsloven fører en etter profitt mens en etter kommunal regnskapslov føres etter null prinsippet.

Skal en gå over og føre etter regnskapsloven, vil det føre til betydelige kostnader i opplæring av eget personell, av regnskapsavdelingen i kommunene og i verste fall oppsigelse av tjenesteytingsavtalen. Videre vil dette vanskeliggjøre både budsjettarbeid og rapporteringer som skjer til kommunens økonomiavdeling.

Om dette blir en realitet, så medfører det ekstra kostnader til eksternt kjøp av regnskapstjenester.

Et spørsmål som da kommer frem er om en fra KM kan pålegge lokalkirken å følge dette prinsippet, eller om en lokalt, som eget rettssubjekt, faktisk kan ta en slik avgjørelse selv? Uansett så mener Varhaug sokneråd at dette ikke må nedfelles i lovs form.

I forslag til § 25, syvende ledd, foreslås det at «Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver det er gitt i eller i medhold av kirkeordningen». I nåværende kirkelov er dette regulert i § 14, hvor det står at «Kirkelig fellesråd utfører for øvrig de oppgaver som etter avtale blir overlatt det av det enkelte menighetsråd». Varhaug sokneråd foreslår at den opprinnelige formuleringen i § 14 blir videreført, for å sikre mest mulig lokalt selvstyre.

§ 28 Varhaug sokneråd mener at det er menighetsråd og fellesråd som har og skal ha avhendingskompetanse for fast eiendom som ikke er nødvendig til kirken, og at det ikke er nødvendig med samtykke fra bispedømmerådet – jf. § 28 i forslag til ny kirkeordning. Dette vil sikre det lokale selvstyret og hindre unødig byråkratisering.

I forslag til § 29 legges det til grunn at bispedømmerådet skal gi samtykke til hvor avkastning fra kirkelige fond skal benyttes. Igjen; dette er et spørsmål som det lokale, kirkelige selvstyre bør ha kompetanse over gjennom beslutninger i menighets- og fellesråd.

I dagens kirkelov §19 omtales kirkefond slik: «...*Fondet forvaltes av kirkelig fellesråd.*»

En ser ikke at det er noe behov for å justere eksisterende lovtekst.

§ 35 Varhaug sokneråd mener det vil være formålstjenlig med en gjennomgående representasjon på Kirkemøtet, jf. forslag til § 35. Sammensetningen av bispedømmerådene bør skje ved valg av medlemmer i menighetsrådene. Dette for å sikre lokal og gjennomgående forankring i Kirkemøtet. Samme prinsipp bør gjøre seg gjeldende i forslag til § 37 hvor det står at «Kirkerådet består av elleve leke medlemmer, ett fra hvert bispedømme, en lek kirkelig tilsatt og fire prester valgt av Kirkemøtet og en biskop valgt av Bispemøtet.» Her bør gjennomgående representasjon fra menighetsråd via bispedømmeråd ligge til grunn for valg av de elleve leke medlemmene.

§ 38 Varhaug sokneråd er av den oppfatning at saker av læremessig karakter «§ 38, fjerde ledd) fremmes av bispemøtet med en innstilling til Kirkerådet som fatter vedtak.

Det er naturlig at et mindretall i Kirkerådet skal ha mulighet til å anke vedtaket til Kirkemøtet som fatter endelig vedtak.

Vi ser det som problematisk at et valgt organ, skal kunne overprøve bispemøtet i læresaker. Samtidig har det den svakheten at der er ulik kompetanse hos de til enhver tid sittende biskoper.

Varhaug sokneråd mener at en heller bør søke å få tilbake en lærenemnd med bred teologisk kompetanse der også de teologiske utdanningsinstitusjonene er representert.

§ 39 Varhaug sokneråd mener at § 39 som blant annet sier at «Bispemøtet skal utøve tilsyn med og pastoralt lederskap i Den norske kirke...», er for uklar. Hva ligger det i at bispemøtet skal føre et slikt tilsyn.

Tilsynsembete er lagt til den enkelte biskop, og er en vesentlig del av dennes virke. Biskopen må på eget grunnlag få utføre tilsynsoppgaven ut fra sin forståelse av læren. Dette fører til at vi har en fri og åpen folkekirke. Skal bispekollegiet utføre dette, så vil tilsynsoppgavene for den enkelte biskop bli betraktelig innsnevret.

Varhaug sokneråd stiller seg også spørrende til hva som ligger i forslag til § 39, fjerde ledd, hvor det står: «Bispemøtet avgjør læreklager mot enkeltpersoner etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet»

§ 44 Varhaug sokneråd stiller spørsmål ved om hvordan valg av ungdomsting og ungdomsråd i hvert bispedømme skal skje – jf. forslag til § 44.

§ 49 Det er også uklart hva det faktisk innebærer at Kirkemøtet i regelverks form vedtar i § 49 at forvaltningslov, offentlighetslov mv gjelder for kirkelige organer. Denne problemstillingen konkretiseres flere steder i Kirkerådets utkast til ny ordning, blant annet i § 13 annet ledd hvor det står: «Vedkommende menighetsråd kan etter søknad fra et medlem samtykke i at dette får sitt medlemskap overført til et annet sokn enn det vedkommende er bosatt i eller til en valgmenighet. *Slik avgjørelse regnes som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2 med biskopen som klageinstans.*» Har Kirkemøtet juridisk grunnlag til å pålegge menighetsrådene, som selvstendige juridiske enheter, å følge forvaltningsloven – samt å etablere biskop som klageinstans?

Avslutningsvis:

Det er fremkommer heller ikke i forslaget hvor langt en eventuell organiseringskompetanse mv lagt til Kirkemøtet vil rekke, siden soknene og fellesrådene er frittstående juridiske enheter med egne organisasjonsnummer. Enkelt sagt: I hvilken grad kan Kirkemøtet bestemme over menighetsråd og fellesråd?